

KONGRESLIBRO

32A KATALUNA KAJ 5A TRANSPIRENEA
KONGRESO DE ESPERANTO. CERET 2004

30a de oktobro ĝis 1a de novembro

HONORA KOMITATO

Tre Honorinda s-ro Pasqual Maragall i Mira, prezidento de Katalunio

Tre Honorinda s-ro Ernest Benach i Pascual, prezidento de la Parlamento de Katalunio

Honorinda s-ro Josep Bargalló i Valls, ĉefministro de Katalunio

Honorinda s-rino Caterina Mieras i Barceló, ministro pri kulturo de Katalunio

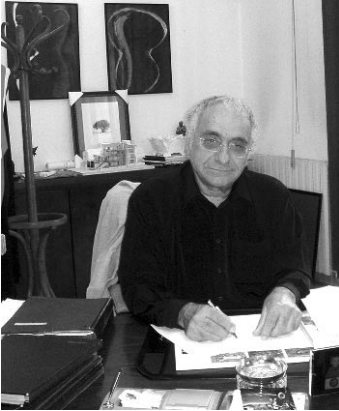
S-ra moŝto Alain Torrent, urbestro de Ceret

S-ra moŝto Roland Bruzy, vicurbestro de Ceret pri edukado kaj socio

S-rina moŝto Josiane Xatart, skabeno de Ceret pri kulturo

D-ro Gentil Puig-Moreno, prezidanto de la Kataluna Kultur-Centro de Vallespir

SALUTO DE LA URBESTRO

Kun granda plezuro la urbo Ceret bonvenigas la kongreson de Kataluna Esperanto-Asocio tiom pli, ke nia urbo ricevis la honoron esti la loko, kie kreiĝis la kataluna esperantista grupo la jaron 1904.

En tiu komenco de jarcento, dum ĉiuj plezure konstatas, ke la teknikaj progresoj ebligas en momento kunigi ĉiujn lokojn de nia mondo, ni devas ankaŭ konstati, ke ili ne permesas veran komunikadon, tian, kia igus la homojn de ĉiuj popoloj kaj de ĉiuj kredoj pli toleremaj kaj pli interkomprenemaj.

Universala lingvo, kun facila gramatiko kaj radikoj de la vortaro disdonitaj inteligente kaj ekvilibre, certe alproksimigus tiun veran komunikadon.

La lingvo de d-ro Ludoviko Zamenhof, esperanto, respondas al tiu bezono. Ĝi estas la lingvo de humanisto ĝuste opiniinta, ke en nia babeltura mondo komuna lingvo estus granda paŝo al interfratiĝo.

Ni devas agnoski, ke la celon ni ankoraŭ ne trafis, kaj ke esperanto restas nesufiĉe konata. Ni esperu kaj ni eĉ estu konvinkitaj, ke la bonvolemaj homoj kunigitaj por tiu kongreso en Ceret estos parto de tiuj, kiuj ebligos la sukceson kaj la disvastigon de esperanto.

Dankon pro la elekto de nia urbo kaj bonvenon al la kongreso en Ceret.

Alain Torrent
Urbestro de Ceret

SALUTO DE LA PREZIDANTO DE KEA

Karaj kongresanoj,

Kiel prezidanto de KEA, mi bonvenigas vin en la 32a Kataluna kaj 5a Transpirenea Kongreso de Esperanto, kiun ni okazigas ĉi tie en Ceret, kie antaŭ cent jaroj esperantista grupo kreis la unuan tut-katalunan esperanto-asociacion. Ĉi niaj antaŭuloj estis partizanoj de internacia kaj neŭtrala lingvo, ĉar ili sentis la neceson de internacia lingva ekvilibro, solvo por la digneco, egaleco kaj justeco de la homoj el malsamaj devenoj, anstataŭ lingva imperiismo de fortaj lingvoj avantaĝe kontraŭ la malfortaj, aŭ de anarkia multlingvismo kiu, antaŭe kiel nun, nur ŝajne proponas solvon por la lingva problemo, sed fakte estas nur pasiva kunkulpeco kun la aktivaj lingvaj imperiemoj.

Se anglalingvano persistas en la instigo, ke oni parolu la anglan en transnaciaj interrilatoj, tiam okazas maljustaĵo pro malsamaj niveloj inter homo parolanta la gepatran kaj alia parolanta fremdan lingvon. Ankaŭ la universala politiko suferis fortajn skuojn kaj perfortojn pro la lingvaj maljustecoj. Tial la esperantistoj kredas, ke ni havas potencon argumenton, ĉar per la internacia lingvo esperanto ĉiuj homoj povas interkomunikiĝi en sama nivelo de lingva egaleco.

Mi do invitas vin malkovri tion en ĉi tiu kongreso kaj farti komforte inter ni en egaleca, paca kaj harmonia etoso. Ricevu mian koran saluton.

Josep Franquesa
Prezidanto de Kataluna Esperanto-Asocio

SALUTO DE LA PREZIDANTO DE CCCV

Komisie de la Kataluna Kultura Centro de Vallespir, mi havas la grandan honoron kaj plezuron saluti la partoprenantojn de la Kongreso ĉe la centjariĝo de la kreo en Ceret de la kataluna esperanto-movado. Efektive, en la jaro 1904 oni fondis en Ceret Aplec Esperantista de Catalunya, kun delegitoj en Barcelono, Perpinjano, Manresa, Figueres, kaj Ceret mem. Ekzistis esperantista grupo en Ceret kaj, de post la projekto pri tiu centjariĝa festo en la urbeto, ni povis rimarki, ke en la kolektiva memoro de la ceretanoj ankoraŭ restas spuroj pri tiuj esperplenaj homoj. Kelkaj memoras avojn kaj praavojn, kiuj estis esperantistoj kaj parolis pri tiu movado al familianoj kaj najbaroj. Ĉi tiu memoro postrestis kaj tion ni povis rekte konstati parolante pri la kataluna lingvo. Ĉar estas bone konate, ke esperantistoj amas lingvon humanisman kaj universalan, kaj samtempe ĉiujn lingvojn, precipe tiujn mistraktitajn. Tie sidas la komuna punkto kun niaj celoj en Vallespir pri la defendado de lingvo tre antikva kaj tre amata, kiu rezistas jam de 345 jaroj.

Gentil Puig-Moreno
 Prezidanto de la Kataluna Kultur-Centro
 de Vallespir

SABATE

granda salono

Salonoj
Granda Salono: "Paul Berthelot"
Malgranda Salono: "Édouard Agramon"

malgranda salono

afilote

DIMANĈE

granda salono

10:00-11:00 cataliá
Presentació del llibre: "Bunyola. Amb la por al cos" (Xavier Margais)

malgranda salono

10:00-11:00 esperante
Kunveno de transpirenej asocioj

afilote

LUNDE

granda salono

10:00-11:00 cataliá
Presentació llibres "Berlín, via morta" (F.Poblet), "La síndrome dels estranys sons (J.Solé)

11:00-11:30 dulingve/bilingüe

Presentació llibre "La vida rai. La guerra mai" (R. Jordana, M.D. Macarulla)

11:30 esperante

A Korĵenkov: "Anton Ĉeĥov en esperanto"

13:00

Bankedo

12:30 tagmanĝo

12:00 dulingve/bilingüe

Inaŭguro (Urbo-domo)
Inaŭguració (Casa de la Vila)

14:30-16:30 dulingve/bilingüe

vizito muzeo

15:00 - 16:30 català
Presentació del llibre "Els inicis del moviment esperantista a Catalunya" (parlaran: X. Margais, F. Poblet)

16:30-18:00 esperante
Prelego Arno Lagrange: "Interretaj rimedoj: granda ŝanco por esperanto"

18:00-19:30 esperante
Babilado A. Korŝenkov: "Sezonoj kaj La Ondo de Esperanto: spertoj de profesia esperantisto"

16:30-18:00 català
Presentació de l'editorial O Limaco Edicions (F. Marín)

18:00-19:30 esperante
Stefan MacGill: Ateliero

15:00-16:30 dulingve/bilingve
Ateliero pri librobindado (F. Marín)

16:30-18:00 esperante
Prelego A. Korŝenkov: "Esperanto en Ruslando: la komencaj jaroj"

18:00-19:30 català
Conferència G. Puig: "Situació de l'ús del català a la Catalunya Nord"

15:00-16:30 dulingve/bilingve
KEJ-kunveno

18:00-19:30 esperante
Stefan MacGill: Ateliero

19:30 vespermanĝo

22:00 esperante
Muzika vespero: Jomart kaj Nataŝa

22:00 esperante
Teatra vespero: Teatro-Trupo de Tuluzo: "Familia Etoso"

19:30 vespermanĝo

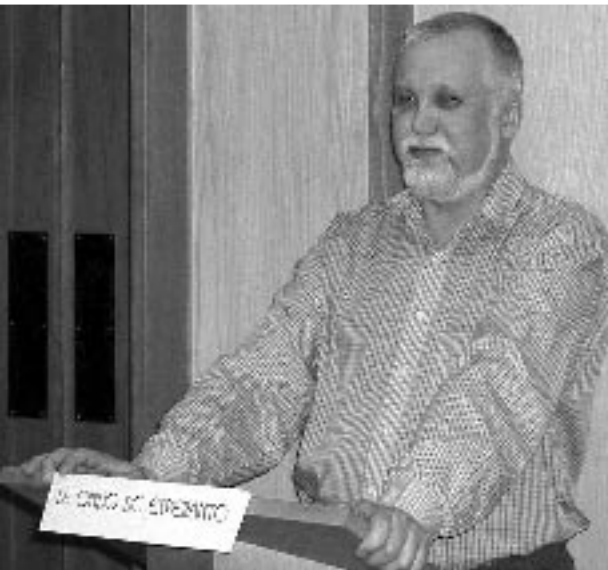
RICARD JORDANA
MARIA DOLORS MACARULLA

Nascuts el mateix any 1934 i condeixebles a les classes de Filosofia de la Universitat de Barcelona, Ricard Jordana i Maria Dolors Macarulla -a més d'haver constituït una família de 5 fills- han col·laborat (des de la UAB i la UB, respectivament) en la redacció de llibres de metodologia lingüística, compilació de diccionaris de llengua anglesa, traduccions de poesia nord-americana, etc., afavorint un enfocament crític i autòcton de l'ensenyament-aprenentatge de la Llengua Dominant ("el Desesperanto"). Aquesta orientació va culminar en l'assignatura optativa *Interlingüística i Anglès Internacional* de la UAB.

Independentment, M.D. Macarulla ha desenvolupat des de 1990 una creixent activitat autodidacta en el camp del dibuix i de la pintura.

ALEKSANDER KORĴENKOV

Aleksander Korĵenkov naskiĝis en 1958 en Uralo, Ruslando. Laboris kiel inĝeniero pri petrolaj duktoj kaj konstruado. Ekde 1991 fariĝis redaktoro kaj eldonanto.

Esperantistiĝis en Tjumeno (1976). Tie prezidis la lokan klubon kaj regionan organizon. En 1981-82 sekretario de LKS – neoficiala tutlanda organizo, opozicia al ASE. Kunfondinto kaj komitatano de neoficialaj organizoj Urala E-Komitato kaj rondo Kulturo, tre aktivaj en la jaroj 1980aj. Komitatano de la Urala Esperantista Societo. Vicprezidanto de Ruslanda E-Asocio (1992-1994). Prezidanto de REU (1995-1997). Komitatano A de UEA por Ruslando (1995-1998), Komitatano B de

UEA (1998-2004) (Kun)organizis duoncenton da esperantistaj renkontoj. Multaj prelegoj, lekcionoj, kursoj.

Probable Korĉenkov estas pli konata per libroj kaj gazetoj. Eldonis kaj redaktis "samizdatajn" gazetojn *Sezonoj*, *Ekzakte* kaj aliajn. Ekde 1991 redaktas la revuon *La Ondo de Esperanto*. Eldonis kun Halina Gorecka (la edzino) 85 librojn en/pri esperanto. Tradukis plurajn librojn. Aŭtoro de centoj da artikoloj en dekoj da periodaĵoj esperantaj kaj ruslingvaj. Estrarano de Tutmonda Esperantista Ĵurnalista Asocio (1992–). La sola ruslanda membro en la Esperanta PEN.

ARNO LAGRANGE

Arno Lagrange naskiĝis kiel filo de gepatroj el du nacioj, Georges Lagrange kaj Erika Friess, kiuj interkonatiĝis en la pariza kabaredo de Raymond Ŝvarc "la Tri Koboldoj" kaj edukis lin kaj liajn fratojn kun esperanto kiel hejma lingvo.

Li aktivas en la esperanto-movado precipe per prezento de teatraĵoj jam en la jaroj 1976 - 1980 enkadre de TESP (Teatro Esperanto de Parizo), de 1981 ĝis 2000 kun Solen' sub nomo "Teatro Krizalido" kaj poste kun TTT (Tuluza Teatro Trupo). Inter la prezentitaj teatraĵoj menciindas "Andromaka" de Jean Racine, "La Justuloj" de Albert Camus, "Fatomaŝino" de Jean Cocteau, "Aŭtunaj ventoj" de Frederic Pujulà i Vallès, "Ĉu Dio bojas?" de François Boyer, "La Amanto" de Harold Pinter, "La Plezuro disiĝi" de Jules Renard, "La Arkiarkto kaj la Imperiestro de Asirio" de Fernando Arrabal, "La krimo en la strato l'Ursin'" de Eugène Labiche kaj laste "Familia Etoso" de Jaoui kaj Bacri.

En la lasta jaro Arno forte implikiĝis en la projekton "Vikipedio" en kiu li fariĝis unu el la plej aktivaj kontribuantoj. La Vikipedio estas rete libere kunverkata enciklopedio multlingva en kiu esperanto okupas honoran lokon, nun la dekduan vicon kun pli ol 16 000 artikoloj, dum la tuta projekto ege sukcesa entenas nun pli ol milionon da artikoloj en pli ol 50 lingvoj, kaj i rapidege plu kreskadadas. Arno konsideras, ke Vikipedio estas

unika okazo por esperanto ricevi vastan agnoskon pruvante al ĉiuj, ke ĝi povas esti kultura lingvo same serioza kiel la aliaj.

STEFAN MACGILL

Stefan MacGill estas 56-jara nov-zelandano, vivanta en Hungario. Trejnita instruisto de elementa lernejo, li estis profesia esperantisto dek jarojn en Nederlando (1976-86). Iama direktoro de la Centra Oficejo de UEA, redaktoro de Jarlibro, Kontakto, Juna amiko, prezidinto de TEJO kaj ILEI, kie li ankoraŭ aktivas. Verkinto de pluraj lernolibroj kaj teatraĵoj. Profesie li verkas manlibrojn por komputilaj programoj. Li kaj du el tri filinoj estas denaskaj esperantistoj; la familio havas kvar generaciojn da esperantisteco.

XAVIER MARGAIS BASI

Xavier Margais (Barcelona 1946) és doctor en Ciències Històriques per la Universitat de les Illes Balears. Ha publicat articles en revistes especialitzades i ha participat en congressos i simposis dedicats majoritàriament a la història social. És autor de *El moviment esperantista a Mallorca (1898-1938)* (Palma, 2002) i *Bunyola. Amb la por al cos* (Palma, 2004).

FERRAN MARÍN I RAMOS

Ferran Marín i Ramos (Tarragona, 1974) és diplomat en Treball Social. El 1995 va publicar un estudi històric, "Historia del pío hospital de pobres de Constantí". El 1997 torna a publicar un altre estudi històric "Aportaciones al estudio arquitectónico de la ermita de Sant Llorenç i Santa Llúcia". El 1998 es va presentar als "VII premis literaris municipi de Calafell" amb una novel·la *Gastó de Constantí* que va quedar finalista. El 2000, la revista *Ruxiada* va publicar íntegrament el poemari *Fabla!*. Finalment, el setembre de 2003, O Limaco Edicions publica la seva primera novel·la en aragonès, *Lorién de Borbuén*, que obté una excel·lent acollida.

FRANCESC POBLET I FEIJÓO

Francesc Poblet i Feijoo (Barcelona, 1960). Llicenciat en Història i en Antropologia Social i Cultural, diplomat en estudis francesos per la Universitat de Tolosa de Llenguadoc i en administració industrial per la Cambra de Comerç de Nurenberg. És membre del Consell del Departament d'Història Contemporània de la Universitat de Barcelona i del consell de redacció de la revista Lletres. Ha col·laborat i publicat articles sobre història contemporània de Catalunya a revistes com Lletres, Catalunya, Sàpiens, Esquerra Nacional, L'Avenc, el Triangle i Kataluna Esperantisto. Actualment prepara una tesi doctoral sobre el moviment esperantista a Catalunya.

GENTIL PUIG-MORENO

Gentil Puig (Rocafort, 1934). Doctor en Filologia Romànica i en Ciències del Llenguatge per la Universitat de Montpeller. Professor del Departament de Didàctica de la Llengua, la Literatura i les Ciències Socials, Facultat de Ciències de l'Educació, Universitat Autònoma de Barcelona. Professor invitat del Departament d'Estudis Catalans, Universitat de Perpinyà. President del Centre Cultural Català del Vallespir.

JORDI SOLÉ I CAMARDONS

Jordi Solé i Camardons és un sociolingüista nascut a Oliana el 1959. Treballa de professor de llengua catalana i literatura. La seva obra escrita s'agrupa en quatre apartats: assaigs i manuals de sociolingüística; estudis sobre el discurs dels precursors catalans de la sociolingüística; treballs d'història social de la

llengua; i novel·les de ciència-ficció i assaigs sobre aquest gènere. Ha publicat nombrosos articles de sociolingüística dins la línia del que anomena ecodiomàtica i ha impartit cursos de sociolingüística en universitats i institucions d'arreu dels Països Catalans.

ELS INICIS DEL MOVIMENT ESPERANTISTA A CATALUNYA

◇ FRANCESC POBLET
INTRODUEIX: XAVIER MARGAIS
DISSABTE A LES 15:00. SALA PAUL BERTHELOT

L'esperanto va arribar amb un cert retard als Països Catalans. Bona part del primer col·lectiu esperantista estava format per religiosos, militars, mestres i professionals liberals, però altres nuclis s'hi van afegir des dels primers moments: el moviment obrer i el nacionalisme català, els uns pel seu caràcter internacionalista i els segons pel respecte a les llengües i a la llibertat dels pobles que l'ideal esperantista defensa. En menys d'una dècada la nova llengua internacional es convertia en un autèntic fenomen social, amb multitud d'entitats que impartien cursos d'esperanto, comerços que feien servir la llengua en la seva publicitat, periòdics que editaven seccions esperantistes i institucions que li donaven un suport decidit.

La komenca esperanto-movado en Katalunio

Esperanto alvenis kun kelka malfruo al la Katalunaj Landoj. Granda parto de la esperanta kolektivo estis formita de eklezianoj, militistoj, instruistoj kaj liberalaj profesiuloj, sed aliaj kernaj elementoj aldoniĝis al la esperantismo ekde la unuaj momentoj: la laborista kaj katalunisma movadoj, la unua pro sia internaciismo kaj la dua pro la respekto al la lingvoj kaj la libereco de la popoloj kiujn la esperantisma idealo kunhavas. En malpli ol jardeko la nova internacia lingvo fariĝis vera socia fenomeno kun multaj societoj organizantaj kursojn, butikoj uzantaj ĝin por sia reklamado, gazetoj aperigantaj esperantajn rubrikojn kaj institucioj energie apogantaj ĝin.

INTERRETAJ RIMEDOJ: GRANDA ŜANCO POR ESPERANTO

◇ ARNO LAGRANGE
SABATE JE LA 16:30A. SALONO PAUL BERTHELOT

Interreto de jardeko donas novajn ŝancojn al esperanto. Amaso da gejunuloj kiuj ne estus aŭdinta pri la internacia lingvo sen tiu rimedo nun interesiĝas pri ĝi kaj eĉ fulmrapide finlernas ĝin. Inter aliaj rimedoj la interreto provizas vortarojn kaj enciklopediojn kiuj ebligas aliri ĉiajn homajn sciojn en multaj lingvoj kaj traduki de unu lingvo al alia.

Signifoplene estas, ke esperanto okupas jam favoran pozicion sur tiu tereno: ekzemple esperanto staras inter la dekdu unuaj lingvoj en la Vikipedio, la plej sukcesa kunlabora interreta enciklopedio. ReVo (Reta Vortaro) estas une el la plej disvolviĝintaj multlingvaj vortaroj. La esperantistaro klopodu nun por ke el tiu jam atingita punkto esperanto signifite plu antaŭeniru.

PRESENTACIÓ DE L'EDITORIAL O LIMACO EDIZIONS

◇ FERRAN MARÍN
DISSABTE A LES 16:30. SALA ÉDOUARD AGRAMON

O Limaco Edizions, com a editorial virtual, és una iniciativa cultural que crea llibres electrònics gratuïts. És també una editorial tradicional que publica nous autors de narrativa en aragonès i català. Finalment, també treballa per comanda (O Limaco de Papel). Es tracta d'un servei ideal per crear un nombre determinat d'exemplars d'una obra.

“SEZONOJ” KAJ “LA ONDO DE ESPERANTO”: EL LA SPERTO DE PROFESIA ESPERANTISTO

◇ ALEKSANDER KORĴENKOV
SABATE JE LA 18:00A. SALONO PAUL BERTHELOT

Kelkaj dubas, ke nuntempe oni povas vivteni sin kaj sian familion nur per esperanto, sen helpo de asocioj kaj fondaĵoj. Sed ĉi dubojn forigos Aleksander Korĵenkov, kiu kun sia edzino, Halina Gorecka, ekde 1991 laboras en la eldona kampo de Esperantujo. Ilia sendependa magazino “La Ondo de Esperanto” kaj libroj de ilia eldonejo “Sezonoj” sukcese konkurencas kun pli riĉaj kaj renomaj markoj. La ruslanda eldonisto, ĵurnalisto kaj tradukanto prezentos sian entreprenon, rakontos kelkajn “metiajn sekretojn” kaj volonte respondos demandojn. Cetere, en nia libroservo oni povas favore preze aĉeti librojn de “Sezonoj” kaj aboni “La Ondon”.

PEDAĜOGIA ATELIERO

◇ STEFAN MACGILL
SABATE JE LA 18:00A. SALONO ÉDOUARD AGRAMON
KAJ DIMANĈE JE LA 18:00A. SALONO ÉDOUARD AGRAMON

Ni studos kaj diskutos la supraĵajn temojn kaj aldone kelkajn pliajn, ekzemple: kiel altiri homojn al esperanto-kurso kaj kiel ne perdi ilin tra la unuaj semajnoj? Kiuj eroj estu en la unuaj kaj lastaj minutoj de tipa leciono? Kiel taksu kaj atenti la kapablojn kaj bezonojn de novaj studentoj? Kiel mezuri ilian progreson?

Atelieranoj havos devigajn legaĵojn, el situaci-komunika lernolibro, kaj surbaze de tio ili plenumos unu rol-ludon kaj unu kunlaborigan taskon.

Temoj:

- Kiel altiri homojn al esperanto-kurso? (Faru sin prezentoj kadre de tiu ĉi komuna tasko)
- Kiel vi povas taksu la kapablojn kaj bezonojn de viaj kursanoj? Kiel atenti ilin?
- Kiuj eroj estu en la unuaj minutoj de tipa leciono? Kaj en la lastaj?
- Kiel vi povas taksu la progreson de viaj studentoj?
- Kion vi povas fari por ne perdi la lernantojn tra la unuaj semajnoj de ne-deviga kurso?
- Ni superrigardu metodojn de lingva instruado, precipe komunik-situacion instruadon.

MUZIKĀ VESPERO

◊ ĴOMART KAJ NATAŜA
SABATE JE LA 22:00A. SALONO PAUL BERTHELOT

Du malsamaj mondoj inspiris la belsonajn kantojn de Ĵomart kaj Nataŝa. La duo venas de Kazahio, sed loĝas ekde la komenco de la 90aj jaroj en Stokholmo, Svedio.

Gitaro kaj bekfluto akompanas la melodian, ofte dolĉe melankolian, partokantadon. Do, tiuj ĉi kantoj estas por vere auskulti. En la tekstoj Ĵomart traktas tion, kio tuŝis lin kaj kion li volas rakonti. La espero estas ĉiam, ke la aŭskultanto sentu aŭ komprenu la esencon de la kanto. Dum koncertoj oni alstrebas silentan dialogon inter publiko kaj muzikistoj.

La nova kompaktdisko "Amu min", kiu aperis decembre 2003, estas produkto de kunlaboro kun la fama rusa verkisto Mikaelo Bronŝtejn. Ĝi estis tre sukcese prezentita dum la ĉi-jara IJK en Rusio, kaj ni certas, ke Ĵomart kaj Nataŝa plaĉos ankaŭ al la publiko de la kataluna kongreso.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE: BUNYOLA. AMB LA POR AL COS

◇ XAVIER MARGAIS BASI
DIUMENGE A LES 10:00. SALA PAUL BERTHELOT

L'obra recull les investigacions sobre els fets que van tenir lloc en el poble mallorquí de Bunyola durant la II República i la guerra. S'analitzen, entre altres, les organitzacions polítiques i els partits republicans. En relació al cop d'estat feixista, l'autor estudia els papers de la Guàrdia Civil, l'Església i l'Ajuntament i, amb més detall, fixa l'atenció sobre l'organització militar i la terrible repressió. Convé assenyalar que al cementiri de Bunyola encara hi ha restes sense identificar de persones assassinades pels feixistes. De fet, no se sap el parador de dos dels esperantistes mallorquins assassinats en aquell temps: potser a Bunyola.

L'obra pertany a la col·lecció "La Guerra Civil a Mallorca. Poble a Poble" i *Bunyola. Amb la por al cos* n'és el setè volum.

Xavier Margais Basi: *Bunyola. Amb la por al cos*. Documenta Balear – Universitat de les Illes Balears, Palma, 2004. 166 p. ISBN 84-96376-02-8

ĈU ESPERANTO HAVAS DIDAKTIKAN GRAMATIKON?

◇ STEFAN MACGILL
DIMANĈE JE LA 11:00A. SALONO PAUL BERTHELOT

Post difino de la diferenco inter normala kaj didaktika gramatiko, ni respondos la titolan demandon. La simpla respondo estas jesa, sed necesas plue demandi, ĉu tiu gramatiko havas lokon kaj bezonon evolui. Se tio okazos, kiajn instru-metodojn kaj -bonigojn ĝi povos naski? Ni resumos diversajn metodojn kaj alirojn al lingvo-instruado – ĝeneralajn kaj esperantajn. Ni esploros situaci-komunikan instruadon kaj verdiktos pri ĝia aplikando al esperanto. Kvankam nia lingvo estas relative facile lernebla, partoj de ĝi ja kaŭzas malfacilaĵojn; se ni havas aŭtentikan didaktikan gramatikon, ĝi devas proponi rimedojn por sukcese instrui tiujn malfacilajn erojn.

VIZITO AL LA MODERN-ARTA MUZEO

DIMANĈE JE LA 16:30A. MUZEO DE CERET

En januaro 1910 la skulptisto Manolo Hugué, la pentristo Frank Burty Haviland kaj la komponisto Déodat de Séverac ekloĝis en Ceret. Post nelonge ili invitis siajn amikojn el Montmartre, de 1911 ĝis 1913, meze de la kubisma periodo. Pablo Picasso, Georges Braque, Juan Gris, Auguste Herbin, Max Jacob, Jean Marchand, inter aliaj, establis sin en Ceret. Post la unua mondmilito kelkaj revenis, kiel Auguste Herbin, Manolo o Juan Gris. Aldoniĝis novaj artistoj el Montparnasse, kiel Pierre Brune –la iniciatinto de la Muzeo–, André Masson, Marc Chagall, Pinkus Krémègne i Chaïm Soutine. Poste, pro la dua mondmilito, tria ondo da artistoj fuĝantaj el la nazismo rifuĝas en la urbo: Raoul Dufy, Tristan Tzara, Jean Dubuffet, Albert Marquet, Joan Ponç, André Eulry. Tiuj restado permesis al Pierre Brune, Pinkus Krémègne kaj Frank Burty Haviland definitive enloĝi en la urbo.

Tuj post la milito, Pierre Brune revas krei muzeon pri moderna arto kolektanta la artan historion de la urbo. Danke al la decida helpo de Picasso kaj Matisse, kaj al la subteno de artistoj –kiaj Joan Miró, Claude Vaillat, Antoni Tàpies, Jacques Capdeville, Marc Fourquet–, kolektantoj kaj personoj interesataj en la projekto, li sukcesas kunigi imponan kolekton kaj konvinki la urban konsilantaron.

La Modern-Arta Muzeo de Ceret estas inaŭgurita la 18an de junio 1950 en la salonoj de eksa karmela konvento de la 17a jarcento. Kun la tempopaso, ĝia renomo ne ĉesas kreskadi. En la 1980aj jaroj, la urbo decidas ampleksigi kaj pliefikigi ĝin, kaj komisias la projekton al Josefina Matamoros. Prezidento Mitterrand inaŭguras la novan Muzeon la 17an de decembro 1993.

En la aŭroro de la tria jarmilo, la Muzeo fariĝis elstarega loko en la artokreado.

Prezo: 4 eŭroj
Limigitaj lokoj

TALLER D'ENQUADERNACIÓ DE LLIBRES

◇ FERRAN MARÍN
DIUMENGE A LES 15:00. SALA PAUL BERTHELOT

Des que es va inventar l'escriptura, els homes han buscat tota mena de suports perquè els seus pensaments perduessin en el temps. Sembla que el llibre, tal com el coneixem, ha estat la millor opció. El llibre-objecte és admirat amb devoció quasi religiosa: no només és el contingut el que ens atrapa, sinó també com ens el presenta. Amb aquest taller volem donar una introducció molt elemental al procés d'enquadrernació: creació de plecs, premsat, cosit, encolació del llom i col·locació de les cobertes. Crearem un llibret de 64 pàgines en rústica cosida i podrem comprovar que, amb paciència, el llibre no és un ésser tan llunyà.

ESPERANTO EN RUSLANDO: LA KOMENCAJ JAROJ

◇ ALEKSANDER KORĴENKOV
DIMANĈE JE LA 16:30A. SALONO PAUL BERTHELOT

La unua lernolibro de Lingvo Internacia aperis en la rusa lingvo. Ĝia aŭtoro, L. L. Zamenhof, naskiĝis kaj loĝis en la Rusa Imperio. Inter la unua milo da esperantistoj estis 919 rusianoj. Tial la unua periodo de la historio de esperanto en Ruslando estas interesa ne nur por rusianoj. Aleksander Korĵenkov, kunaŭtoro de monografio "Esperanto en Ruslando" (Jekaterinburg: Sezonoj, 2000) rakontos pri la peripetioj de la esperantista movado en la cara Ruslando.

SITUACIÓ DE L'ÚS DEL CATALÀ A LA CATALUNYA NORD

◇ GENTIL PUIG-MORENO
DIUMENGE A LES 18:00. SALA PAUL BERTHELOT

La primera part de l'estudi sobre la situació dels usos lingüístics de la Catalunya Nord se centra en un breu resum històric. Aquest resum tracta de demostrar que el poble de Catalunya Nord ha resistit durant gairebé dos segles, a vegades amb les armes a la mà, al dur i inexorable procés de francesització. I que el canvi de llengua va començar només fa tres quarts de segle, a partir dels anys 1920-1930 i de l'aplicació dràstica de les lleis Jules Ferry (1881-82) sobre l'escola pública, laica, gratuïta i obli-

gatòria de la que ningú no s'escapa. En l'actualitat, després de repassar la lenta recuperació jurídica i un inici de presa de consciència a partir dels anys 70, una segona part tracta de posar de manifest els resultats controvertits de diverses enquestes sociolingüístiques que tracten de l'ús declarat i de l'ús real, aquest darrer sempre més difícil de detectar. En conclusió, s'indica que es nota recentment una certa esperança atès que existeixen senyals d'una represa de la lleialtat lingüística, un abandó progressiu de la diglòssia i una afirmació de la identitat catalana.

TEATRA VESPERO

◇ TEATRO-TRUPO DE TULUZO
DIMANĈE JE LA 22:00A. SALONO PAUL BERTHELOT

Familia Etoso

Komedio de Agnès Jaoui kaj Jean-Pierre Bacri
Esperanto-teksto de Rikardo Cash
Reĝisorado: Flavie Audibert kaj Arno Lagrange.

En la trinkejo «Ĉe l' trankvilul'» la familio de Henriko la mastro kunvenas por komune manĝi en restoracio kiel ĉiuvendrede. Sed ĉi-foje estas aparta etoso. Filipino prezentis ĉe loka televido la firmaon kies kvara vicdirektoro li estas, kaj li tre scivolos ĉu lia prezento estis sukcesa. Benjo ĝus hodiaŭ senbremse ribelis kontraŭ sia tirana ĉefo, kiu cetere estas ankaŭ la superulo de Filipino. Ĉiuj vane atendas la edzinon de Henriko, kiu ĝus hodiaŭ decidis forlasi la geedzan hejmon. Cetere hodiaŭ estas ankaŭ la naskiĝtaga festo de Jonjo, la edzino de Filipino, jen okazo por la patrino fari la plej plaĉan donacon: hundon al sia bofilino, kiu bedaŭrinde tute ne ŝatas hundojn. Kaj konstante ĉeestas kelnera Deniso, kiu iom post iom pli kaj pli eniros en la familian etoson. Tiu ĉi vendredo vere ne disvolviĝas kiel la aliaj. Eble de tiu tago ekestos ŝanĝiĝoj en la rutinaj kutimoj de la familio.

«Familia etoso» montras familion, kiu same kiel multaj familioj funkcias laŭ ne moveblaj rutinoj. La samaj frazoj, la samaj riproĉoj, la samaj

ŝercoj estas ade ripetitaj. Dum tiu ĉiusemajna familia kunveno ĉi-foje multaj aferoj ne okazas laplane. Ĉi-foje iom da vero elmontriĝas. La teatraĵo estis ege sukcesa en Parizo kaj ĝi estis adaptita por la kino. Ege sprita, fajna ĝi estas realisma kaj humura priskribo de funkciado de familia sistemo. Tiu situacio ŝajne drama estas subjekto de refreŝiga komedio.

Agnès Jaoui kaj Jean-Pierre Bacri staras inter la plej sukcesaj nuntempaj artistoj en Francio. Ili jam kune verkis plurajn aliajn sukcesajn teatraĵojn kiujn ili prezentas kun teamo da aliaj geaktorj-komplcoj. Ili ankaŭ rolis en granda nombro da sukcesaj filmoj de pli ol dudek jaroj. « Familia etoso » ricevis la premion Molière en 1995 al la plej bona komedio.

Deniso, la kelnero: Gérald Tibi

Benjo, la fratino: Catherine Martinez

Henriko, la estro de «Ĉe l'trankvilul'»: Arno Lagrange

La Patrino: Kristina Vidotto

Filipo, la frato, vicdirektoro: Bernard Martinez

Jolando "Jonjo", la edzino de Filipo: Catherine Planche

Karuso, la parilizita hundo

Teatra Trupo de Tuluzo

Teatra Trupo de Tuluzo naskiĝis kiel grupo de geesperantistoj, progresantaj kaj pli spertaj, por plibonigi sian regon de la internacia lingvo per la pretigado de teatraĵo. Por sia unua elpaŝo ĝi eklaboris per la teksto "Rekta Metodo", prezentita dum la kataluna kongreso en Ĝirono (2001).

La grupo estas fako de Esperanto-Kultur-Cento, kaj laboras sub la gvido de Arno Lagrange, kiu aktivadas en la esperanto-teatro de 25 jaroj, komence en TESPAn en Parizo kaj poste dum jaroj en "Krizalido", kaj foje ankaŭ en aliaj grupoj ("Kallima", "Théâtre de l'épicéa"...). Eĉ se la celo de tiuj grupoj estis profesieca, la prezento de la tuluzo grupo estas klare amatora. Tamen la virto de la amatoroj estas, ke ili plenumas siajn projektojn kun "amo". Temas do pri jam jarcenta tradicio en esperanto trejniĝi pretigante teatraĵojn (unuaj provoj okazis jam en 1896!).

LITERATURA MATENO

Presentació del llibre "Berlín, via morta"

◇ FRANCESC POBLET

DILLUNS A LES 10:00. SALA PAUL BERTHELOT

Un misteriós mecanoscrit en esperanto. Una història sorprenent. Jordi Badia, màgic aficionat i investigador privat per necessitat, torna a Berlín després de la caiguda del mur, a la recerca d'un noi desaparegut, però acaba obsessionant-se a buscar la seva antiga companya i el seu propi passat, en aquella ciutat que el va acollir anys enrere quan va haver de fugir del país a les acaballes del franquisme. Acompanyant-lo en el seu recorregut, anirem descobrint el retrat dels diferents Berlins que va conèixer. Una ràpida successió d'esdeveniments el faran relacionar-se amb presumptes espies, una xarxa d'immigració il·legal, un grup de poetes i alguns vells companys. I planant per damunt de tot, la nostàlgia d'un passat que el persegueix amb insistència i que segurament no va ser millor.

Francesc Poblet i Feijoo: *Berlín, via morta*. O Limaco Edicions. Constantí, 2004. ISBN 84-933380-2-8. 144 p.

Presentació del llibre "La síndrome dels estranys sons"

◇ JORDI SOLÉ

DILLUNS A LES 10:30. SALA PAUL BERTHELOT

Novel·la de ciència-ficció filosòfico-lingüística per l'editorial 3 i 4, en què els protagonistes són una professora de sociolingüística i un alumne seu. Es tracta d'una narració que presenta uns fets insòlits que s'esdevenen als Països Catalans en un futur proper, quan una estranya síndrome afecta la capacitat de parlar i d'escriure de molta gent. Una novel·la de ciència-ficció centrada en la importància de la comunicació i que no defuig les reflexions filosòfiques, sociològiques, psicològiques, polítiques o sociolingüístiques... en què es presenten les diferents visions de la vida, les contradiccions, les lluites, la sensibilitat, la bellesa i la realitat polièdrica del nostre món.

Jordi Solé Camardons: *La síndrome dels estranys sons*. 3 i 4. València, 2003. ISBN 84-7502-679-6. 204 p.

La vida rai. la guerra mai - Vinyetes viscudes

◇ RICARD JORDANA I MARIA DOLORS MACARULLA
DILLUNS A LES 11:00. SALA PAUL BERTHELOT

Publicat en una col·lecció de poesia visual, aquest és un llibre en gran part escrit en prosa, i de caràcter biogràfic i documental; una mena de canelar o calendar estètic... (Calendar: m. hist Llibre on hom inventariava, ordenats per matèries i cronològicament, els documents pertanyents a una casa, a una família o a una corporació.) El llibre consta de 107 planes distribuïdes en 50 unitats o "vinyetes". Cada "vinyeta" es compon, per regla general, d'un gravat policrom a tota plana i d'un text que s'aferra al gravat "com a la nit, les flames a la fosca"... Cap al final del llibre, textos i gravats esdevenen autònoms i s'integren en la mateixa plana. Des del punt de vista temàtic-cronològic, RAI-MAI arranca amb les vivències d'una nena durant la Guerra Civil Espanyola (1934), continua amb la vida familiar i professional d'aquesta persona - en el marc de la societat catalana-, i s'interromp amb les inquietuts socials, polítiques i bèl·liques del moment actual (2004). Una característica remarcable del llibre és la voluntat de polifonia lingüística: A més del català, hi són representades en les seves planes les llengües següents: alemany, anglès, aranès, castellà, esperanto, euskera, francès, gal·lès, japonès, xinès i llatí. La complexitat dels textos és molt variable i abraça des de tò pretesament infantil a la consició i l'al·lusió críptiques. Però àdhuc aquest hermetisme queda alleugerit per l'amabilitat constant dels gravats. De manera que potser sigui encertat el judici d'un lector amic (A.V.) sobre RAI-MAI: "Un bàlsam per als ulls i la ment".

Maria Dolors Maraculla, Ricard Jordana: *La vida rai, la guerra mai*. Arola editors, col. Dàctil Poesia núm.10. Tarragona, 2004. ISBN 84-95985-68-3. 108 p.

Anton Ĉeĥov en esperanto

◇ ALEKSANDER KORĴENKOV
LUNDE JE LA 11:30A. SALONO PAUL BERTHELOT

Okaze de la centa datreveno de Anton Ĉeĥov oni ĉi-jare multe parolas pri la lasta el la klasikaj rusaj verkistoj. Liaj antaŭuloj – Gogol, Dostojevskij kaj Tolstoj – strebis fari literaturon pli ol literaturo: katedro, de kiu ili instruis kaj predikis. Sed Ĉeĥov apartenas al alia stilistika epoko: li ridas, ironias, kunsentas, kunemocias, sed nek alvokas, nek instigas, eĉ se tion faras liaj protagonistoj. Aleksander Korĵenkov – kompilinto kaj unu el la tradukintoj de la jubilea kolekto "Ĉeriza Ĝardeno" – enkondukos nin en la mirindan ĉeĥovan mondon kaj prezentos kelkajn traduk-problemojn.

LISTO DE KONGRESANOJ

1	Josep Franquesa	Lleida
2	Mundet Gòdia	Lleida
3	Hèctor Alòs	Sant Cugat del Vallès
4	Llibert Puig	Sabadell
5	Carme Cánovas	Sabadell
6	Arnald Massanes	Girona
7	Sylvie Roques	Okcitania
8	Jacques Le Puil	Francio
9	Armela Le Quint	Francio
10	Bartomeu Costa	Manlleu
11	M. Salut Coll	Manlleu
12	Pedro M. Martín	Blanes
13	Lluís Aragay	Barcelona
14	Vicky Saludes	Barcelona
15	Xavier Múrcia	Sabadell
16	Rosa M. Rius	Sabadell
17	Daniel Múrcia	Sabadell
18	Francesc Poblet	Barcelona
19	Teresa Torrejon	Barcelona
20	Pau Poblet	Barcelona
21	Éric Collignon	Sabadell
22	Silvia Simó	Sabadell
23	Júlia Collignon	Sabadell
24	Marc Collignon	Sabadell
25	Jorgos Comte	Okcitania
26	Jani Etesse	Okcitania
27	Jasmin Comte	Okcitania
28	Floreal Comte	Okcitania
29	Luma Comte	Okcitania
30	Ricard Jordana	Barcelona
31	Antoni Badia	Lleida
32	Xavier Margais	Bunyola
33	Jordi Pedrós	Balaguer
34	Arno Lagrange	Okcitania
35	Christine Petit-Lagrange	Okcitania
36	Gérald Tibi	Okcitania
37	Catherine Martinez	Okcitania
38	Bernard Martinez	Okcitania
39	Catherine Planche	Okcitania

40	Christine Vidotto	Okcitanio
41	Flavie Audibert	Okcitanio
42	Aleksander Korĵenkov	Rusio
43	Stefan MacGill	Hungario
44	Ĵomart Amzejev	Svedio
45	Nataša Gerlaĥ	Svedio
46	Gerard Escuer	Andorra la Vella
47	Jennifer Rousseau	Okcitanio
48	Mercè Porta	Vilanova i la Geltrú
49	Floréal Martorell	Okcitanio
50	Lluís Batlle	Santa Pau
51	Manel Vinyals	La Sènia
52	Patxi de la Hoz	Eŭskio
53	Hélène Cazejust	Okcitanio
54	Christian Moure	Okcitanio
55	Evelyne Banaszek	Okcitanio
56	Nicolas Karatzaféris	Okcitanio
57	Jeanne Marie Cash	Okcitanio
58	Rikardo Cash	Okcitanio
59	Jeannine Bony	Okcitanio
60	Jean Hénin	Okcitanio
61	Dani Rubió	Sabadell
62	Violeta Gràcia	Sabadell
63	Jordi Carbonell	Barcelona
64	Aurora Roger	Barcelona
65	Xavier Rodon	Mataró
66	Gemma Armadans	Mataró
67	Joel Rodon	Mataró
68	Eva Rodon	Mataró
69	Carles Berga	Terrassa
70	Mercè Roca	Terrassa
71	Miquel Berga	Terrassa
72	Christian Pinard	Prada de Conflent
73	Clément Pinard	Prada de Conflent
74	Miquela Catlla	Okcitanio
75	Joan Inglada	Vilanova i la Geltrú
76	Pilar Cardona	Vilanova i la Geltrú
77	Paco Inclan	València
78	Laura Domingo	Barcelona
79	Mateu Vic	Santa Maria del Camí
80	Josep Maria Milla	Mataró
81	Karina Amzaev	Svedio

82	Ferran Marin	Constantí
83	Marian Antón	Constantí
84	Ixeya Marin	Constantí
85	Gentil Puig	Ceret
86	Dolors Ortiz	El Vendrell
87	Guillem Portell	Barcelona
88	Jordi Solé Camardons	Barcelona
89	Òscar Puig Cánovas	Sabadell
90	Ramon Llop	Sabadell
91	Rosaura Alvarez	Sabadell
92	Helena Llop	Sabadell
93	Albert Voltà	Sabadell
94	Ferran Girbent	Sabadell
95	Glòria Soler	Sabadell
96	Carles Vela	Barcelona
97	Meritxell Guasch	Barcelona
98	Clara Vela	Barcelona
99	Pau Vela	Barcelona
100	Ramon Perera	Barcelona
101	Neus Moly	Barcelona
102	Ferriol Macip	Barcelona
103	Joan Català	Barcelona
104	Martí Moretó	Mollet del Vallès
105	Pilar Serra	Ripollet
106	Raúl Salinas	València
107	Margarida Ustrell	Ripollet
108	Gerard Castells	Ripollet
109	Núria Bartralot	Barcelona
110	Lluís Garcia	Barcelona
111	Roger Prieto	Barcelona
112	Felip Artero	Barcelona
113	Carles d'Alòs	Barcelona
114	Luïc B. Lagrange	Okcitanio
115	Vincent Hug	Okcitanio
116	Renato Figueira	Okcitanio
117	Joan Torres	Olot
118	Manuel Companys	Francio
119	Montserrat Franquesa	Barcelona
120	Joaquim Gestí	Barcelona
121	Jean Amouroux	Perpinyà
122	Dolors Oller	Barcelona
123	Jaume Elias	Barcelona

LUNDE JE LA 13:00A. RESTORACIO "LA TABLE CÉRÉTANE"
CARRER 19 DE MARÇ DE 1962
CERET

Nevegetara menuo

Rostitaj legomoj kun marininitaj anĉovoj
Ŝafraguo
Deserto, vino kaj kafo

Vegetara menuo

Krudaĵoj
Fung-omleto
Deserto, vino kaj kafo

***

Menú no vegetarià

Escalivada amb anxoves marinades
Guisat de xai
Postre, vi i cafè.

Menú vegetarià

Crudités
Truita de bolets
Postre,vi i cafè

KATALUNJAJ KONGRESOJ DE ESPERANTO

100 jaroj da esperanto en Katalunio

Organizas:

KATALUNA ESPERANTO-ASOCIO

Kunlaboras:

GENERALITAT DE CATALUNYA
DEPARTAMENT DE CULTURA

AJUNTAMENT DE CERET

